

§ 110 Region Västerbottens tertialrapport per april 2024
RS 929-2024**Sammanfattning**

Tertialrapport per april är regionstyrelsens första uppföljningsrapport till regionfullmäktige. I rapporten lämnas en redogörelse för väsentliga händelser och skeenden som haft påverkan på Region Västerbottens ansvarsområden och ekonomi under uppföljningsperioden. Region Västerbottens tertialrapport för perioden januari – april 2024 har upprättats i enlighet med kommunallagen och de rekommendationer som rådet för kommunal redovisning ger.

Under rubriken God ekonomisk ställning lämnar regionstyrelsen en redogörelse om hur organisationen uppfyller de finansiella målen som fullmäktige har angett i regionplanen. Men gör ingen sammanvägd bedömning eftersom de verksamhetsmässiga målen inte följs upp vid detta rapporteringstillfälle.

Under rubriken Väsentliga personalförhållanden lämnas en redogörelse av utmaningar och förutsättningar kopplade till bemanningsläget.

I förvaltningsberättelsen ingår också en redovisning av regionens resultat och finansiella ställning. Periodens resultat är minus 324 miljoner kronor.

Under rubrik Driftredovisning redovisas nämndernas utfall i förhållande till den budget som regionfullmäktige fastställt för den löpande verksamheten. Den ska upprättas så att den tillgodoser fullmäktiges behov och ansvarsprövning av styrelser och nämnder. Regionstyrelsen och nämnderna redovisar tillsammans ett budgetunderskott på 400 miljoner kronor för perioden.

Prognosticerat budgetunderskott för verksamhetens nettokostnader för regionen efter första tertialet är 732 miljoner kronor. Regionstyrelsen, Hälso- och sjukvårdsnämnden och Regionala utvecklingsnämnden gör alla bedömningen att de inte kommer att hålla sin budget 2024.

Det pågår aktiviteter med bedömning om att viss effekt kommer under hösten 2024, men ytterligare åtgärder behöver vidtas för att komma till rätta med avvikelserna.

I årsredovisning 2023 åberopade Region Västerbotten synnerliga skäl att inte återställa den del av det negativa balanskravsresultatet som kunde knytas till inflationens påverkan på pensionskostnaderna. Vid tertialrapporteringen görs en bedömning av balanskravsresultatet för helåret. Prognostiserat balanskravsresultat för 2024 är negativt med 1 231 miljoner kronor. Regionen har även ett negativt balanskravsresultat på 239 miljoner kronor från 2023 att återställa senast 2026.

Styrelsen uppmärksammar fullmäktige om att det kommer krävas kraftfulla åtgärder och prioriteringar för att nå en ekonomi i balans.

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar

Region Västerbottens tertialrapport per april 2024 godkänns.

Med utgångspunkt i kommunallagen och god ekonomisk hushållning behöver regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och regionala utvecklingsnämnden göra prioriteringar och genomföra omställningsarbetet.

Överläggning samt förslag till beslut under sammanträdet

Under överläggningen yttrar sig Peter Olofsson (S), Nicklas Sandström (M), Anna-Lena Danielsson (S), Richard Carstedt (S), Petter Nilsson (SD), Anders Hettinger (KD), Ewa-May Karlsson (C), Kjell Bäckman (V), Hans-Inge Smetana (KD), Maria Lundqvist Brömster (L), Håkan Andersson (C), Eva Arvidsson (V), Betty-Ann Nilsson (KD) och Emma Lindqvist (MP).

Peter Olofsson (S), med stöd av Petter Nilsson (SD), yrkar bifall till regionstyrelsens förslag till beslut.

Nicklas Sandström (M), med stöd av Anders Hettinger (KD), Ewa-May Karlsson (C) och Maria Lundqvist Brömster (L), yrkar;

Att godkänna upprättat förslag till delårsrapport per april 2024.

Att Regionstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med nämnderna skyndsamt ta fram en budgetprocess som avspeglar verksamheternas uppdrag, budget, behov, horisontella samt vertikala prioriteringar som harmoniserar med beprövad erfarenhet och eventuella vårdprogram.

Att Regionstyrelsen och nämnderna får i uppdrag att säkerställa att budgetunderlag håller en tillräcklig kvalitet. Det bör bland annat finnas dokumenterade riskanalyser som visar att förslag på budgetar och åtgärder är möjliga att genomföra.

Att Regionstyrelsen och nämnderna får i uppdrag säkerställa att verksamheterna blir delaktiga i beredningen av budgetar och arbetet med att föreslå prioriteringar.

Att Fullmäktige förtydligar att målsättningen med kostnadsreduktionen av administrativa tjänster inom regionen är minst (ytterligare) 100 anställda.

Att Regionstyrelsen och nämnderna får i uppdrag att göra ett omtag med arbetet kring att nå en ekonomi i balans genom att fokus riktas på analys och åtgärd per förvaltning och vilka kostnadsposter som har stora budgetavvikelser.

Att Regionstyrelsen och nämnderna får i uppdrag att arbeta fram, utöver de tidigare fullmäktigeuppdragen, ytterligare nödvändiga kostnadsreducerande åtgärder.

Att Regionstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med nämnderna arbeta fram processtöd så att verksamheten kan genomföra horisontella prioriteringar som leder fram till skäliga utbudsbegränsningar.

Att Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att skyndsamt stärka arbetet för att stärka universitetssjukvården inför hotet om att förlora statusen som ett universitetssjukhus.

Beslutsgång

Ordförande frågar fullmäktige om regionstyrelsens förslag till beslut kan bifallas, vilket fullmäktige godkänner.

Därefter frågar ordförande om fullmäktige kan bifalla eller avslå Nicklas Sandströms m.fl.s tilläggsyrkanden och finner att fullmäktige avslår desamma.

Beslut

Region Västerbottens tertialrapport per april 2024 godkänns.

Med utgångspunkt i kommunallagen och god ekonomisk hushållning behöver regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och regionala utvecklingsnämnden göra prioriteringar och genomföra omställningsarbetet.

Reservationer

Ledamöter och tjänstgörande ersättare i Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Beslutsunderlag

- §88 RUN Regionala utvecklingsnämnden - delårsrapport per april 2024(515292) (0)_TMP
- §90 HSN Hälso- och sjukvårdsnämnden - Tertialbokslut 1 april(515300) (0)_TMP
- Yrkande delårsrapport per april 2024 M C KD L
- Tertialrapport, per april. Region Vasterbotten
- Tertialrapport per april 2024. Region Västerbotten
- §121 RS Region Västerbottens tertialrapport per april 2024

Tertialrapport, per april

RS 929-2024

Region Västerbotten

Innehållsförteckning

1	INLEDNING	3
2	FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	3
2.1	Händelser av väsentlig betydelse.....	3
2.2	God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	4
2.3	Balanskravsresultat	8
2.4	Väsentliga personalförhållanden	8
2.5	Förväntad utveckling.....	9
3	Finansiellt bokslut	10
4	Driftredovisning	15
4.1	Ekonomisk analys	17
4.2	Prognos för verksamhetens nettokostnader	18
5	Investeringsredovisning	19

1 INLEDNING

Som en del i regionens styrning följer regionstyrelsen upp regionplanen och lämnar årligen en årsredovisning och två delårsrapporter till fullmäktige. Delårsrapport per april i nuvarande form tas bort och ersätts av en förenklad delårsrapport (kallad Tertialrapport, per april).

Det innebär att för perioden, januari - april, beskriver uppföljningen i huvudsak ekonomisk ställning med finansiell analys och årsprognos. Uppföljning och rapportering av verksamhetsmålen görs per augusti och per december och gäller från och med 2024, enligt beslut i regionstyrelsen (RS1659-2023).

2 FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

2.1 Händelser av väsentlig betydelse

Omställningsarbetet

Region Västerbotten har under 2023 haft kraftigt ökade kostnader, som till stor del varit inflationsdriven. Regionfullmäktige har gett de tre största nämnderna i uppdrag att minska sina personalkostnader. Totalt ska 100 miljoner kronor sparas på administrativ personal. Omställningen hanteras genom att se över tillsättning av vakanser, visstidsanställningar, konsultkostnader och med pensionsavgångar, så kallad naturlig personalörlighet. Från och med slutet av april 2023 infördes anställningsstopp för administrativa tjänster.

Hälso- och sjukvården har under perioden beskrivit utmaningar i att genomföra reducering av administrativ personal och att schemalaggnings försvårats genom av förändrad ATL-tillämpning. Senaste veckorna har verksamheten påverkats av vårdförbundets konfliktåtgärder med övertids-, mertids- och nyanställningsblockad som verkställdes den 25 april. Positivt är att man under årets första månader har kunnat öppna fler vårdplatser utifrån ett förbättrat bemanningsläge.

Hälso- och sjukvårdens utmaningar och ansträngda läge har påverkat verksamhet, arbetsmiljö och ekonomi under flera år. Den behöver (nya) krafttag för att bromsa den negativa ekonomiska utvecklingen. De åtgärdsplaner som nämnden har tagit fram täcker inte det underskott som finns i verksamheten. Ytterligare åtgärder behöver tas fram som kan minska kostnader eller öka intäkter men mer sannolikt kommer det att röra sig om utbudsbegränsningar. Under mars månad involverades alla verksamheterna oavsett nuvarande ekonomiska situation. De åtgärder som behöver politisk förankring lyfts direkt till kommande nämndsmöte övriga åtgärder genomförs omgående. Inledande information har getts vid Hälso- och sjukvårdsnämndens möte i april.

Med de utmaningar som hälso- och sjukvården står inför behöver hälso- och sjukvårdssystemet omstruktureras och effektiviseras. Det nationellt beslutade omställningen samt målbilden och strategin för God, effektiv och nära vård i Västerbotten 2019–2030 är viktiga delar i denna utveckling.

Förlossningen vid Lycksele lasarett öppnad

I början av 2024 öppnade åter igen förlossningskliniken i Lycksele. Den har varit stängd under 2023 på grund av brist på såväl barnmorskor som läkare. Bemanningen var då tryggad för första halvåret 2024 till viss del med hyrpersonal. Under sommaren 2024 kommer den hålla stängt under totalt sex veckor. Berörda gravida hänvisas som tidigare till Skellefteå och Umeå. Den tillfälliga stängningen gäller förlossning, BB-avdelningen samt akutgynnekologin under jourtid.

Cosmic senareläggs till våren 2025

Införandet av Region Västerbottens nya journalsystem, Cosmic har vid flera tillfällen skjutits upp. Regionstyrelsen beslutade i april om att flytta fram införandet av Cosmic till april 2025. Bakgrunden till beslutet är i huvudsak brister i leveranser som ger en osäkerhet kring kvalitet och tidplan för testning.

Införandet berör all verksamhet inom Hälso- och sjukvården där ett betydande förberedelsearbete har pågått de senaste åren och kommer att fortsätta mot den nya stopptiden. För användare och invånare innebär detta bättre möjligheter vid driftstarten men bedömningen är att den totala kostnaden för införandet kommer att öka.

Fortsatt hög kostnadsutveckling för kollektivtrafiken

Kollektivtrafikbolagen har senaste året haft en hög kostnadsutveckling till följd av kostnadsökningar för såväl drivmedel som arbetskraft, lån och inflation. En ökad andel distansarbete och förändrade resmönster har

påverkat det kollektiva resandet och därmed intäkter från regional kollektivtrafik.

Regionfullmäktige har inför 2023 justerat taxa för regionbusstrafik för att stärka intäkterna. I slutet av 2023 beslutades om ytterligare justering av taxor för den regionala kollektivtrafiken som gäller från 1 januari 2024. Fullmäktige har även beslutat om en möjlighet att frånga krav på HVO i regionfinansierad trafik. Region Västerbotten har avvaktat med att byta drivmedel i den trafik som är regionfinansierad efter rekommendation från Länsstrafiken i Västerbottens styrelse mot bakgrund av förbättrad ekonomi, resultatprognos för helåret 2023.

Länsstrafiken har en kraftigt förbättrad prognos under våren 2024 till följd av förändrad lagstiftning om bland annat reduktionsplikt. Något som får positiv påverkar regionala utvecklingsnämndens prognos för 2024, men här finns även en ryggsäck att bära.

Hög konkurrens om regionala projektmedel när framtiden formas

EU:s budget för sammanhållningspolitik har på grund av kriser och krig i stor utsträckning använts till krispaket de senaste åren. Region Västerbotten behöver vara fortsatt närvarande och aktiv i diskussioner om EU:s nästa budget med struktur- och investeringsfonder för programperioden 2028 och framåt. Anspråken hos Region Västerbotten har fortsatt varit höga vilket inneburit hög konkurrens om regionala projektmedel. Region Västerbottens prioriteringar blir alltmer avgörande för genomförandet av de EU-program som Västerbotten omfattas av. En ökad medfinansiering från andra källor än anslag 1:1 är nödvändig framåt. För närvarande är en utredning av En ny organisation för förvaltning av EU-medel ute på remiss, oklart om/vad detta innebär i förändringar.

Norra Sverige befinner sig i en omställning som ställer krav på stärkt infrastruktur. Omställningen kommer att behöva stora mängder energi, väl fungerande elnät, och ett transportsystem i länet som stödjer kraftigt ökade transporter på väg- och järnväg. Den positiva utvecklingen märks i form av större etableringar men även i uppstart och expansion av företag runt om i länet. Fortsatta insatser behövs för att stödja en hållbar regional utveckling i hela Västerbotten.

Ett försämrat geopolitiskt läge och Sveriges NATO-medlemskap kommer att få stor betydelse för Västerbotten och för det regionala utvecklingsuppdraget när det gäller omställning för stärkt civil beredskap i kristid likväl som fredstid.

2.2 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Uppföljning av finansiella mål

Sammanfattning

Bedömning av mål

Status	Färg
Målet uppfylls helt	
Målet uppfylls delvis	
Målet uppfylls inte	

Finansiella mål

Resultatmål

Verksamhetens resultat ska uppgå till minst vad som krävs för att uppnå ett positivt balanskravsresultat samt över tid stärka den finansiella ställningen.

Indikatorer	Utfall	Mål	Kommentar
Verksamhetens resultat	 -4,6	1,4	2024 ska verksamhetens resultat vara minst 1,4 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Prognosen för 2024 är ett utfall på -4,6 procent. Målet bedöms inte uppfyllas.

Soliditetsmål

Soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen ska stärkas med ett långsiktigt mål på minst 20 procent till år 2040.

Indikatorer	Utfall	Mål	Kommentar
Soliditet inklusive ansvarsförbindelse	 -19 %	-14 %	2024 ska soliditet inklusive ansvarsförbindelse vara minst minus 14 procent. Prognosen är en soliditet inklusive ansvarsförbindelse på minus 19 procent vid årets slut. Målet bedöms inte uppfyllas.

Skuldsättningsmål

Låneskulden ska över tid minska. Nyupplåning tillåts för att hantera likviditetsbehov på kort sikt, exempelvis för att finansiera tillfälligt höga investeringsutgifter

Indikatorer	Utfall	Mål	Kommentar
Låneskuld	 24	18	2024 bör den räntebärande låneskulden, exklusive pensionsskulden, högst uppgå till 18 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Prognosen är ett utfall på 24 procent vid årets slut. Målet bedöms inte uppfyllas.

Resultat och ekonomisk ställning

Verksamhetens intäkter och kostnader

Efter fyra månader är regionens totala resultat negativt med 324 miljoner kronor vilket är en försämring med 206 miljoner kronor i april. 2023 samma period var regionens totala resultat negativt med 287 miljoner kronor.

Verksamhetens resultat efter årets första tertial är negativt med 464 miljoner kronor vilket är en försämring med 165 miljoner kronor i april. Med verksamhetens resultat menas verksamhetens intäkter och kostnader (verksamhetens nettokostnader) plus skatteintäkter och generella statsbidrag. 2023 samma period var verksamhetens resultat negativt med 322 miljoner kronor. Ökade skatteintäkter och statsbidrag mellan åren täcker inte den fortsatt höga kostnadsökningstakten.

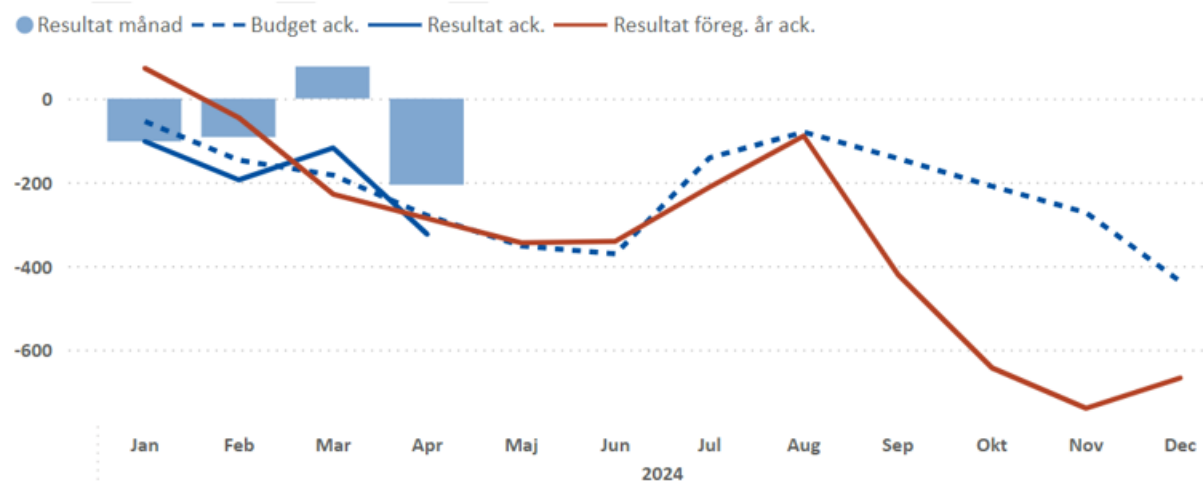
Finansnettot är positivt för perioden med 140 miljoner kronor på grund av en bra börsutveckling under årets första månader.

Verksamhetens nettokostnader som består av respektive styrelse och nämnds intäkter och kostnader har ökat med 9,2 procent jämfört med samma period föregående år vilket motsvarar 345 miljoner kronor. Den höga nettokostnadsutvecklingen är till viss del inflationsdriven med allmänna prisökningar som påverkar i stort sett alla verksamheter.

Verksamhetens intäkter visar totalt ett högre utfall på 37 miljoner jämfört med samma period föregående år, det motsvarar 3,4 procent. Intäkter som ökat är patientintäkter och vårdintäkter.

Kostnadssidan har ökat med 7,9 procent jämfört med samma period 2023 vilket motsvarar 381 miljoner kronor. Personalkostnaderna är 7,9 procent högre jämfört med föregående år och kostnader för medicinskt material samt utomlänsvård är 11,8 respektive 8,8 procent högre.

Region Västerbotten - Resultat inkl skatteintäkter, generella statsbidrag och finansnetto (Mkr)

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Regionens skatteintäkter påverkas dels av skattesatsen som 2024 är oförändrat 11,35 kronor, dels av befolkningens mängden, sysselsättningsnivån och lönenivåer. De generella statsbidragen används för att jämna ut skillnader i intäkter eller strukturella förutsättningar inom den kommunala sektorn. Inom statsbidragen regleras även utökat eller minskat ansvar mellan stat och regioner.

Dessa intäkter och bidrag sätter de ekonomiska ramarna för regionens verksamhet.

Skatteintäkter för årets första tertial är 2 655 miljoner kronor, en ökning med 89 miljoner kronor jämfört med samma period föregående år. En ökning motsvarande 3,5 procent.

De generella statsbidragen och utjämningen för perioden är 960 miljoner kronor. Det är 114 miljoner mer än samma period föregående år och motsvarar 13,5 procent. En ökning av inkomstutjämning, läkemedelsförmånen, regleringsbidrag och sektors bidrag är den största förklaringen till ökningen mellan åren.

Sammanlagt ökade regionens intäkter från skatter samt generella statsbidrag och utjämning jämfört med samma period föregående år med 204 miljoner kronor vilket motsvarar 6,0 procent.

Finansiella intäkter och kostnader

De finansiella intäkterna uppgår efter första tertialet till 407 miljoner kronor, varav 404 miljoner kronor är vinster från regionens pensionsmedelsportfölj.

Finansiella kostnader uppgår till 267 miljoner kronor, varav finansiell del av årets pensionskostnad, inklusive särskild löneskatt, är 235 miljoner kronor. Förluster i regionens pensionsmedelsportfölj uppgår till 15 miljoner kronor och räntekostnader till 15 miljoner kronor.

Finansiella intäkter och kostnader ger tillsammans ett finansnetto. Finansnettot per april är positivt med 140 miljoner kronor.

Budgetföljsamhet

Region Västerbotten har efter första tertialet en negativ budgetavvikelse på 44 miljoner kronor.

Stor negativ påverkan har verksamhetens nettokostnader med ett underskott mot budget på 401 miljoner kronor. Detaljer återfinns under avsnittet Driftsredovisning - ekonomiskt resultat och ekonomisk analys.

Skatteintäkter och generella statsbidrag bidrar med ett överskott på 23 miljoner kronor. Finansnettot är 333 miljoner kronor högre än budget efter fyra månader.

Region Västerbotten har för 2024 lagt en negativ årsbudget på 437 miljoner kronor. Regionen har åberopat synnerliga skäl för att lägga en budget med ett negativt resultat.

Mer detaljer finns att läsa i avsnittet balanskravsresultat och i avsnittet om driftredovisning.

Prognos

Årsprognosen efter första tertialet är inklusive skatter, generella statsbidrag och finansiella poster ett budgetunderskott på 434 miljoner kronor.

Prognosticerat budgetavvikelse för verksamhetens nettokostnader är ett underskott på 732 miljoner kronor. Regionstyrelsen, Hälso- och sjukvårdsnämnden och Regionala utvecklingsnämnden gör alla bedömningen att de inte kommer att hålla sin budget 2024. Detaljer finns under avsnittet: Driftredovisning - prognos för verksamhetens nettokostnader.

Skatter och generella statsbidrag beräknas ge ett budgetöverskott på 87 miljoner kronor 2024. För finansiella poster är årsprognosen positiv med 211 miljoner kronor där bedömningen för pensionsmedelsportföljen är att prognos är lika med utfall per april.

Tabellen nedan visar resultat och budgetavvikelse.

Region Västerbotten 2024 (Mkr)	April				Helår		
	Utfall 2304	Utfall 2404	Budget 2404	Ack Avvikelse	Budget 2024	Prognos Utfall	Avvikelse
Regionstyrelsen	-1 246	-1 361	-1 301	-60	-3 786	-3 897	-111
Hälso- och sjukvårdsnämnd	-2 338	-2 567	-2 224	-343	-6 392	-6 992	-600
Regionala utvecklingsnämnd	-146	-143	-143	1	-427	-448	-21
Folkhögskolestyrelsen	1	-4	-5	1	-14	-14	0
Patientnämnd	-2	-2	-2	0	-7	-7	0
Revision	-2	-2	-3	0	-9	-9	0
Verksamhetens Nettokostnader	-3 734	-4 079	-3 678	-401	-10 634	-11 366	-732
Skatteintäkter	2 565	2 655	2 682	-27	8 045	7 987	-58
Generella Statsbidrag	846	960	910	50	2 732	2 877	145
Summa Skatter och statsbidrag	3 411	3 615	3 592	23	10 777	10 864	87
Verksamhetens Resultat	-322	-464	-86	-378	143	-502	-645
Finansiella likvidströmmar	-198	-254	-250	-4	-750	-762	-12
Finansiella värderingar	234	394	57	337	170	394	224
Summa Finansnetto	36	140	-193	333	-580	-369	211
TOTAL	-287	-324	-280	-44	-437	-871	-434

Medelsförvaltning

Efter sex månader med börsuppgångar utvecklades både den svenska och globala börsen mest sidledes i april. Amerikanska makrodata har överraskat vid flera tillfällen under våren med ihållande inflation och en stark arbetsmarknad. Detta skapar en viss osäkerhet på marknaden om när den amerikanska centralbanken kommer att börja sänka räntan. Marknaden verkar än så länge kunna leva med uteblivna sänkningar så länge det inte börjar talas om höjningar av räntan.

I Sverige har de stora bolagen levererat bra rapporter medan det för mindre bolag varit mer spretigt. Den svenska inflationen har börjat närma sig inflationsmålet och riksbanken väntas sänka räntan i flera steg det kommande året.

Svenska aktier, mätt som SIX RX, steg med 0,3 procent under april och globala aktier, mätt som MSCI World AC omräknat till svenska kronor minskade, med 0,1 procent. Långa räntor, OMRX T-bond, minskade med 0,4 procent och korta räntor ökade med 0,3 procent.

Avkastningen på Region Västerbotten pensionsmedelsportfölj har för årets första fyra månader varit 6,9 procent eller 388 miljoner kronor. Portföljens marknadsvärde har ökat från 5 591 miljoner kronor till 5 979 miljoner kronor.

Regionen låneskuld är efter första tertialet oförändrad på 2 220 miljoner kronor. Under perioden förföll två lån som refinansierats, totalt 400 miljoner kronor. Samtliga lån är upptagna hos Kommuninvest och den genomsnittliga räntan var per april 2,7 procent.

Regionens likvida medel uppgick till 358 miljoner kronor per april och ingen nyupplåning bedöms nödvändig de närmsta månaderna. Under andra halvåret 2024 är bedömningen att det kan behövas omkring 400 miljoner

kronor i ökad upplåning för behålla en god likviditet.

2.3 Balanskravsresultat

Balanskravsresultat (mkr)	
Prognos årets resultat i resultaträkningen	-872
Reducering av samtliga realisationsvinster	-1
Justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-
Justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-390
Justering för återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	32
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-1 231
Reservering av medel till resultatreserv	-
Användning av medel från resultatreserv	-
Balanskravsresultat	-1 231

Balanskravsresultatet är lagstadgat och innebär att verksamheten ska bedrivas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Beräkningen utgår från årets resultat och justeras med realisationsvinster och realisationsförluster vid försäljning av anläggningstillgångar, orealiserade vinster och förluster i värdepapper samt reservering och användning av resultatreserv. Om balanskravsresultatet är negativt ska det återställas under de närmast följande tre åren. Regionfullmäktige får besluta att ett negativt balanskravsresultat inte ska återställas om det finns synnerliga skäl.

Vid tertialrapporteringen görs en bedömning av balanskravsresultatet för helåret. Prognostiserat balanskravsresultat för 2024 är negativt med 1 231 miljoner kronor.

Regionen har även ett negativt balanskravsresultat på 239 miljoner kronor från 2023 att återställa senast 2026.

2.4 Väsentliga personalförhållanden

Medarbetare i regionen

Antal anställda

Antalet anställda i april 2024 uppgår till 10 903 personer, motsvarande siffra för april 2023 var 10 775, en ökning med 128 personer (med anställd avses en person som har en tillsvidareanställning eller ett vikariat med månadslön och med en sysselsättningsgrad om minst 40 procent). Inom regionstyrelsen har antalet anställda ökat med 37 personer och inom Regional utveckling har antalet anställda minskat med 2 personer. Inom Hälso- och sjukvården har antalet anställda ökat med 94 personer.

Sjukfrånvaroutveckling

Sjukfrånvaroutvecklingen inom Region Västerbotten som helhet är positiv, med en minskning av den genomsnittliga frånvaron över 12 månader från 5,8 i april 2023 till 5,5 procent i mars 2024. Det är korttidsfrånvaron som står för den positiva utvecklingen med en minskning om 0,4 procentenheter till 2,5 procent under samma period. Sjukfrånvaron för både kvinnor och män har minskat det senaste året. För kvinnor är sjukfrånvaron 6,1 procent i april 2024 och för männen 3,6 procent. Andel medarbetare med 5 eller färre sjukdagar har ökat från 58 till 63 procent.

Inom hälso- och sjukvårdsnämnden minskar den totala sjukfrånvaron, vilket ses främst på korttidsfrånvaron. Den har minskat från 5,98 till 5,63 procent. En något mer stadigvarande trend på mellan- och långtidssjukfrånvaron kan ses. Sjukfrånvaron för både kvinnor och män har minskat. Andel medarbetare som varit sjuka i 0 kalenderdagar har ökat från 33 till 35 procent under perioden april 2023 till april 2024. Under samma period har andel medarbetare med 5 eller färre sjukdagar ökat från 58 till 63 procent.

Sjukfrånvaron inom regionstyrelsen har ökat något och den totala sjukfrånvaron inom förvaltningen är i snitt för de senaste 12 månaderna 4,7 i april 2023 mot 4,8 procent i mars 2024. Här är det korttidsfrånvaron som minskat med 0,2 procentenheter till 2,4 procent men den medellånga har ökat med 0,2 procent till 1,4 procent. Viss ökning har även skett på den långa sjukfrånvaron.

Regional utveckling har fortsatt låg sjukfrånvaro. Kvinnor har något högre sjukfrånvaron än män men är på låg nivå. Andel medarbetare med 5 eller färre sjukdagar är 94 procent.

Patientnämnden har fortsatt låga sjuktal och hög frisknärvaro.

Folkhögskolestyrelsen visar på en viss ökning av den genomsnittliga sjukfrånvaron de senaste 12 månaderna från 6,3 i april 2023 till 6,6 procent i mars 2024. För kvinnor är sjukfrånvaron 6 procent och för männen 7,2 procent. Andel medarbetare med 5 eller färre sjukdagar är 87 procent.

2.5 Förväntad utveckling

Den höga inflationen med påföljande räntehöjningar har fortfarande en åtstramande effekt på ekonomin, därför antas BNP-tillväxten i många länder bli låg till måttlig i år. Trenden med sjunkande inflation väntas dock fortsätta vilket skapar förutsättningar för centralbankerna att sänka styrräntorna. Riksbanken sänkte styrräntan i maj och fler räntesänkningar väntas under året. Det kan dock ta tid för ränteförändringarna att få full effekt i ekonomin och det bedöms dröja till 2025 innan svensk BNP-tillväxt tar ordentlig fart. Prognosen är att inflationen stabiliseras runt två procent samtidigt som skatteunderlaget förbättras och pensionskostnaderna minskar till mer normala nivåer.

Utmaningen framåt ligger i att hantera stora utvecklingsinsatser som införandet av vårdinformationsstödet Cosmic och stora investeringar i fastigheter, IT och medicinteknisk utrustning. Samtidigt ska verksamheterna leverera en ökad tillgänglighet och anpassa sig till de ekonomiska förutsättningarna. Även om ekonomin för regionen ser ljusare ut 2025 och framåt är behoven av resultatförbättrande åtgärder stora samtidigt som den höga investeringstakten behöver ses över. För 2024 kommer det ekonomiska resultatet vara besvärande då de höga pensionskostnaderna tynger ekonomin rejält.

Att klara verksamheten inom tilldelad budget är en fråga som ständigt måste hållas aktuell för att regionen ska kunna komma tillrätta med kostnadskontrollen. För att bromsa kostnadsutvecklingen och hantera den ekonomiska situationen kommer det att krävas krafttag från alla verksamheter, även för de verksamheter som har budgetbalans.

- Belastningen på hälso- och sjukvården är fortsatt hög, en bild som även delas nationellt och i stora delar av världen.
- Befolkningsutvecklingen tyder på att det blir färre som kommer att ta hand om fler i vården. Utmaningen är fortsatt att ställa om hälso- och sjukvården i en takt som krävs utifrån de tillgängliga resurserna.
- Att hålla antalet anställda på en stabil nivå i kombination med att kompetensförsörjning är en stor utmaning, främst inom hälso- och sjukvården. Bristen på personal leder till brist på vårdplatser och skapar väntetider och ökade kostnader för utomlänsvård enligt vårdgarantin.

Den pågående arbetskonflikten innebär ytterligare utmaningar kring tillgänglighet. Köerna av planerad vård ökar, och under de första tre veckorna av konflikt har bland annat ca 150 operationer ställts in. Erfarenheten av tidigare sommarperioder är att köerna ökar, så detta år blir nog än mer utmanande.

För Regional utveckling är kollektivtrafiken en stor utmaning ekonomiskt. Minskade trafik kostnader inom regiontrafiken och minskad reduktionsplikt i bensin och diesel har inneburit kraftiga sänkningar av drivmedelspriserna från årsskiftet, vilket påverkat ekonomin positivt.

Styrelsen för AB Transitio har behandlat intresseanmälan från Norrtåg AB, och beslutat tilldela Norrtåg de fem övertaliga Reginafordonen med bakomliggande hyrestagare Västerbotten, Västernorrland och Norrbotten. Övertagandet innebär ett övertagande av borgensåtagandet fram till fordonens tekniska slutår, vilket beräknas vara 2032. Norrtåg har tagit fram en avsiktsförklaring mellan de fyra länen att undertecknas vid positivt beslut om att ställa sig bakom intresseanmälan.

3 Finansiellt bokslut

Resultaträkning

RESULTATRÄKNING (mkr)		
	Regionen	Regionen
	2024-01-01-- 2024-04-30	2023-01-01-- 2023-04-30
Verksamhetens intäkter (Not 1)	1 220	1 174
Verksamhetens kostnader (Not 2)	-5 091	-4 714
Avskrivningar	-208	-196
Verksamhetens nettokostnader	-4 079	-3 735
Skatteintäkter (Not 3)	2 655	2 565
Generella statsbidrag och utjämning	960	846
Verksamhetens resultat	-464	-324
Finansiella intäkter (Not 4)	407	252
Finansiella kostnader (Not 5)	-267	-215
Resultat efter finansiella poster	-324	-288
Periodens resultat	-324	-288

Kassaflödesanalys, indirekt metod

KASSAFLÖDESANALYS indirekt metod (mkr)		
	Regionen	Regionen
	2024-04-30	2023-12-31
LÖPANDE VERKSAMHET		
Periodens resultat	-324	-668
Justering för ej likvidpåverkande poster (Not 1)	198	1 327
Medel från löpande verksamhet före förändring av rörelsekapital	-126	659
Förändring kortfristiga fordringar	337	-63
Förändring förråd	-2	-6
Förändring korta skulder	259	144
Kassaflöde löpande verksamhet	468	734
INVESTERINGSVERKSAMHET		
Investeringar (Not 2)	-250	-942
Förändring kortfristiga placeringar	2	-320
Kassaflöde investeringsverksamhet	-249	-1 262
FINANSIERINGSVERKSAMHET		
Förändring långfristiga skulder	-2	444
Förändring långfristiga fordringar	0	0
Kassaflöde finansieringsverksamhet	-2	444
Periodens kassaflöde	217	-84
Likvida medel vid årets början	130	213
Likvida medel vid periodens slut	346	130

Balansräkning

BALANSRÄKNING (mkr)		
	Regionen	Regionen
	2024-04-30	2023-12-31
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		
Immateriella tillgångar	90	91
Mark, byggnader, tekniska anläggningar	6 628	6 543
Maskiner och inventarier	861	903
Finansiella anläggningstillgångar	137	137
Summa anläggningstillgångar	7 716	7 673
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		
Förråd	39	36
Kortfristiga fordringar	1 245	1 582
Kortfristiga placeringar (Not 1)	5 979	5 591
Kassa och bank	346	130
Summa omsättningstillgångar	7 608	7 339
SUMMA TILLGÅNGAR	15 324	15 012
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		
Eget kapital		
- ingående eget kapital	2 831	3 499
- årets resultat	-324	-668
Summa eget kapital	2 507	2 831
AVSÄTTNINGAR		
Avsättningar för pensioner (Not 2)	7 278	6 887
Summa avsättningar	7 278	6 887
SKULDER		
Långfristiga skulder	2 656	2 668
Kortfristiga skulder	2 883	2 625
Summa skulder	5 539	5 293
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	15 324	15 012
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER		
Panter och jämförliga säkerheter		
	0	0
Ansvarsförbindelser		
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna (Not 3)	4 869	4 781
Övriga ansvarsförbindelser (Not 4)	273	278

Noter

NOTER RESULTATRÄKNING (belopp i mkr)		
	Regionen	Regionen
	2024-01-01--	2023-01-01--
	2024-04-30	2023-04-30
Not 1 Verksamhetens intäkter		
Patientintäkter	102	86
Försäljning av hälso- och sjukvård	474	429
Försäljning av tandvård	16	19
Försäljning av medicinska tjänster	108	110
Försäljning av andra tjänster	66	68
Försäljning av material och varor	55	48
Erhållna bidrag	358	378
Övriga intäkter	42	35
Summa verksamhetens intäkter	1 220	1 174

	Regionen	Regionen
	2024-01-01--	2023-01-01--
	2024-04-30	2023-04-30
Not 2 Verksamhetens kostnader		
Personalkostnader	1 980	1 887
Övriga personalkostnader	27	24
Sociala avgifter	698	636
Pensionskostnader	468	402
Läkemedel, sjukvårdsartiklar och medicinskt material	671	609
Ersättning, privata hälsovalsenheter	87	79
Köpt hälso- och sjukvård	135	126
Verksamhetsanknutna tjänster, varav	184	165
- <i>inhyrd personal</i>	124	109
Lämnade bidrag	218	210
Lokal- och fastighetskostnader samt media	133	121
Övriga kostnader	490	454
Summa kostnader	5 091	4 714

	Regionen	Regionen
	2024-01-01--	2023-01-01--
	2024-04-30	2023-04-30
Not 3 Skatteintäkter		
Regionsskatt	2 655	2 565
Summa skatteintäkter	2 655	2 565
Specifikation av skatteintäkterna		
Preliminära utbetalningar	2 665	2 548
Justeringspost, slutavräkning tidigare år	-12	11
Prognos, slutavräkning innevarande år	1	6

	Regionen	Regionen
	2024-01-01--	2023-01-01--
	2024-04-30	2023-04-30
Not 4 Finansiella intäkter		
Utdelning aktier och andelar	4	0
Ränteintäkter	3	6
Vinst vid avyttring av finansiella anläggningstillgångar	0	2
Vinst vid avyttring av finansiella omsättningstillgångar	5	0
Orealiserade vinster, finansiella omsättningstillgångar	395	244
Summa finansiella intäkter	407	252

	Regionen	Regionen
	2024-01-01--	2023-01-01--
	2024-04-30	2023-04-30
Not 5 Finansiella kostnader		
Räntekostnad	17	5
Räntedel av årets pensionskostnad	189	154
Löneskattedel av årets pensionskostnad	46	37
Realiserade vinst, finansiella omsättningstillgångar	2	-36
Orealiserade förluster i värdepapper	4	46
Förlust vid avyttring av värdepapper	0	7
Övriga finansiella kostnader	9	1
Summa finansiella kostnader	267	215

NOTER KASSAFLÖDESANALYS (belopp i mkr)		
	Regionen	Regionen
Not 1 Justering för ej likvidpåverkande poster	2024-01-01-- 2024-04-30	2023
Av- och nedskrivningar och utrangeringar	208	597
Årets förändring, avsättning för pensioner	391	953
Justering orealiserade vinster och förluster/värdepa	-390	-192
Justering av finansiell leasingskuld	-11	-32
Summa ej likviditetspåverkande poster	198	1 327

	Regionen	Regionen
Not 2 Investeringar	2024-01-01-- 2024-04-30	2023
Immateriella tillgångar	8	17
Mark, byggnader, tekniska anläggningar	205	598
Maskiner och inventarier	38	323
Finansiella anläggningstillgångar	0	4
Summa investeringar	250	942

NOTER BALANSRÄKNING (belopp i mkr)		
	Regionen	Regionen
Not 1 Kortfristiga placeringar	2024-04-30	2023-12-31
Aktier och andelar	3 411	3 478
Räntefonder	2 021	1 904
Övriga kortfristiga placeringar	3	14
Värdereglering	543	195
Summa redovisat värde vid periodens slut	5 979	5 591

	Regionen	Regionen
Not 2 Avsättning pensionsförpliktelser	2024-04-30	2023-12-31
Utgående avsättning	7 278	6 887
Varav löneskatt	1 766	1 671
Summa redovisat värde vid periodens slut	7 278	6 887
Utredningsgrad i procent	96	96
Beräkningsgrund för pensioner framgår av avsnittet Redovisningsprinciper		

	Regionen	Regionen
Not 3 Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna	2024-04-30	2023-12-31
Utgående ansvarsförbindelse	4 869	4 781
Övrigt		
Summa pensionsförpliktelser	4 869	4 781
Utgående ansvarsförbindelse	4 869	4 781
Anställda Ädelreformen		
Ädel	164	151
Löneskatt	40	37
Summa ädelreform	204	188

	Regionen	Regionen
Not 4 Borgensåtaganden	2024-04-30	2023-12-31
Länstrafiken i Västerbotten AB	25	25
AC-Net Internservice AB	10	10
* Transitio, garantibelopp (enskilt efter regress)	237	242
Summa redovisat värde vid periodens slut	273	278

Proprieborgen Transitio (solidarisk)

* Borgensåtagande som innebär att fordringsägaren omedelbart kan kräva vem hen vill av borgensmännen eller låntagaren så snart någon betalning uteblivit. Region Västerbotten har som ett av 21 regioner undertecknat dessa borgensförbindelser.

Bedömt utestående värde, borgensförbindelser 579 592

Transitio garantibelopp och utgående borgensförbindelse motsvarar borgen per 2024-04-30.

Solidarisk borgen Kommuninvest Sverige AB

Region Västerbotten har i oktober 2016 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 290 kommuner och regioner som per 2023-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem har lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Region Västerbottens ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2023-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 551 907 380 712 kronor och totala tillgångar till 562 022 704 021 kronor. Region Västerbottens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 2 590 687 215 kronor och andelen av de totala tillgångarna till 2 633 630 956 kronor.

4 Driftredovisning

Driftredovisningen också kallad verksamhetens nettokostnader ska redogöra för hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten. Innevarande års utfall ska även jämföras med föregående års utfall. Driftredovisningen speglar respektive styrelse och nämnds intäkter och kostnader.

Sammantaget är verksamhetens nettokostnader 9,2 procent högre ackumulerat april än samma period 2023 vilket motsvarar 344 miljoner kronor. Budgetunderskottet är för perioden 400 miljoner kronor.

Verksamhetens kostnader totalt har ökat med 7,9 procent jämfört med samma period 2023.

Personalkostnaderna har ökat med 7,9 procent och har en negativ avvikelse mot budget på 240 miljoner kronor. Personalkostnaderna påverkas negativt av kortsiktiga dyra lösningar inom hälso- och sjukvården med övertid och ökat beroende av hyrpersonal. Kostnaderna för hyrpersonal inom vården har ökat med 16 procent jämfört med samma period 2023. Ökade pensionskostnader bidrar också till kostnadsökningen.

Läkemedelskostnaderna har ett överskott mot budget på 8,9 miljoner kronor, och en kostnadsutveckling på 8,8 procent jämfört med föregående år.

Utomlänsvårdskostnaderna har ökat med 8,8 procent jämfört med samma period 2023. Senaste tolv månadersperioden jämfört med helår 2022 har kostnaderna öka med 37 procent. Budgetavvikelsen är ackumulerat april 36 miljoner kronor.

Kostnader för medicinskt material har ökat med 11,9 procent jämfört med föregående år samma period och underskottet mot budget är 40 miljoner kronor.

Övriga personalkostnader som utbildning och resekostnader har ökat med 7,9 procent jämfört samma period 2023. Regionens ambition är att minska resekostnaderna med 15 procent jämfört med 2023. Ackumulerat april har resekostnaderna inte minskat utan istället ökat med 3,7 procent och kostnaderna ligger 22 procent över plan.

Verksamhetens intäkter är 3,4 procent högre än samma period 2023. Vårdintäkter och patientintäkter ökar med 8,6 respektive 16,9 procent. Vårdintäkterna ligger enligt budget medan patientintäkterna har ett budgetunderskott på 11 miljoner kronor varav 18 miljoner är inom tandvården.

Tabellen visar Verksamhetens nettokostnader uppdelad på kostnadsslag (externt)

Region Västerbotten	April		Ackumulerat			April		Helår
	Gruppering	Avvikelse	Ack Utfall föreg år	Ack Utfall innev år	Ack Budget innev år	Avvikelse	Förändring utfall i %	
Verksamhetens intäkter								
Patientintäkter	-4	82	96	107	-11	16,9 %	305	
Vårdintäkt inkl lab/rtg	-6	492	535	535	0	8,6 %	1 599	
Tandvårdsintäkter	-2	18	15	25	-10	-15,7 %	68	
Vårdvalet primärvård	-1	1	1	6	-5	-8,3 %	18	
Försäljning av tjänster	-3	93	90	99	-9	-3,3 %	290	
Övriga intäkter	52	418	405	369	36	-3,1 %	864	
Total	36	1 105	1 142	1 141	1	3,4 %	3 143	
Verksamhetens kostnader								
Personal	-80	-2 998	-3 235	-2 995	-240	7,9 %	-8 367	
Övriga personalkostnader	-3	-47	-50	-46	-4	7,8 %	-125	
Läkemedel	4	-388	-423	-432	9	8,8 %	-1 329	
Medicinskt o tandv mtrl	-18	-205	-229	-189	-40	11,8 %	-571	
Övrig direkt produktion	-3	-253	-266	-263	-3	5,0 %	-719	
Köp av verksamhet o tjänster	3	-167	-176	-178	1	5,5 %	-540	
Utomlänsvård	-12	-117	-127	-91	-36	8,8 %	-274	
Fastighetskostnader	-2	-116	-128	-121	-7	11,1 %	-341	
IT/MT poster	0	-162	-169	-172	2	4,9 %	-480	
Övriga poster	-32	-194	-212	-139	-72	8,9 %	-451	
Avskrivningar m m	-2	-193	-205	-194	-11	5,8 %	-581	
Total	-146	-4 840	-5 221	-4 820	-401	7,9 %	-13 778	
Total	-110	-3 735	-4 079	-3 678	-400	9,2 %	-10 634	

Regionstyrelsen

Regionstyrelsens nettokostnader uppgår per april till 1 361 miljoner kronor vilket är en ökning med 114 miljoner kronor eller 9,2 procent jämfört med föregående år. Budgetavvikelsen är minus 60 miljoner kronor. Den höga nettokostnadsutvecklingen är till viss del inflationsdriven med allmänna prisökningar som påverkar i stort sett alla verksamheter. Den ökade framdriften i införandet av vårdinformationstödet Cosmic, tillkommande förvaltningskostnader för Cosmic samt minskade riktade statsbidrag är andra förklaringar till den höga nettokostnadsutvecklingen.

Primärvård och tandvårdbeställning har en positiv budgetavvikelse på 7 respektive 4,5 miljoner kronor efter första tertialet. Inom Primärvård är det utbetalningar av de rörliga ersättningarna som är lägre än förväntat.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsnämndens nettokostnader uppgår per april till 2 561 miljoner kronor vilket är en ökning med 227 miljoner kronor eller 9,7 procent jämfört med föregående år. Intäkterna har ökat med 6,9 procent och kostnaderna ökat med 8,7 procent.

Nämnden redovisar per april ett underskott mot budget på 343 miljoner kronor. Under perioden har det varit fortsatt höga personalkostnader, produktionskostnader och kostnader för utomlänsvård vilket avspeglas i underskotten.

Störst avvikelse återfinns inom personalkostnader där underskottet uppgår till 203 miljoner kronor och en kostnadsutveckling på 9,2 procent. Personalkostnaderna påverkas negativt av kortsiktiga dyra lösningar med övertid och ökat beroende av hyrpersonal.

Vårdintäkter har en positiv avvikelse mot budget på 4 miljoner kronor. Patientintäkter och tandvårdsintäkter redovisar fortsatta underskott som tillsammans uppgår till 27 miljoner kronor. Bristen på tandläkare är sedan flera år en stor utmaning och medför en prioritering av barntandvård och akut tandvård på bekostnad av intäktsfinansierad vuxentandvård. Underskotten vägs upp av övriga intäkter främst genom erhållna statsbidrag, projektbidrag och övriga intäkter.

Regionala utvecklingsförvaltningen

Regionala utvecklingsnämndens ackumulerade nettokostnader uppgår efter första tertialet till 142,5 miljoner kronor. Detta är en minskning med 4 miljoner kronor eller minus 2,7 procent jämfört med motsvarande period 2023.

Nämnden har en positiv budgetavvikelse efter årets första fyra månader med 0,8 miljoner kronor. Kollektivtrafiken har en negativ budgetavvikelse med 10,8 miljoner kronor medan övriga basenheter gemensamt uppvisar en positiv budgetavvikelse med 11,6 miljoner kronor.

Folkhögskolestyrelsen

Folkhögskolestyrelsen intäkter har minskat med 26,9 procent jämfört med motsvarande period föregående år och kostnaderna ökat med 1,1 procent.

Styrelsen har ett överskott mot budget på 1 miljon kronor ackumulerat april. Det är ingen enskild budgetpost som innehåller större avvikelser från budgeten. Driftskostnader är svåra att periodisera för folkhögskolorna då de varierar från år till år och månad till månad. Ekonomin utmanas med gradvis sänkta ersättningar från staten.

Patientnämnden

Jämfört med 2023 samma period har nettokostnaderna ökat med 9,2 procent. Utfall ackumulerat april ligger på budget. Personalkostnader och Övriga personalkostnader har sammantaget en kostnadsutveckling på 11,9 procent. Ökad tjänsteomfattning (personal med lagstadgad rätt till nedsättning i tjänst pga. hemmavarande barn arbetar i högre grad än föregående år.

Tabellen visar Verksamhetens nettokostnader uppdelad per nämnd och styrelse (intern och extern)

Driftredovisning i miljoner kronor				
Region Västerbotten 2024	Utfall 2023	Utfall 2024	Kostnads utveckling	Budget- avvikelse
Regionförvaltningen	-1 246	-1 361	9%	-60
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen	-2 338	-2 567	10%	-343
Regionala utvecklingsförvaltningen	-146	-143	-3%	0,8
Folkhögskoleförvaltningen	1	-4	-379%	1,1
Patientnämndsförvaltningen	-2	-2	9%	0,0
Revision	-2	-2	21%	0,4
Verksamhetens Nettokostnader	-3 734	-4 079	9,2%	-401

4.1 Ekonomisk analys

Skulder till personal

Senaste pensionsprognosen från april visade på ökade pensionskostnader med 69 miljoner kronor för helåret 2024 jämfört med förra prognosen från december. Utfallet på pensionskostnader är svårt att styra över på kort sikt. Genom att löpande ta hänsyn till pensionskostnadernas prognostiserade utveckling i budgeteringen är målet att budgeteten ska vara så nära utfallet som möjligt. Prognosen för 2025 är att pensionskostnaderna minskar kraftigt.

Framtidens vårdinformationstöd

En negativ budgetavvikelse för FVIS-programmet på 21 miljoner kronor efter första tertialet. Inom FVIS-programmet ökar kostnaderna 2024 inför planerad driftstart. Prognosen för helåret 2024 är en negativ avvikelse mot budget på 55 miljoner kronor. Arbete med tidplaner och aktiviteter för att hålla nere underskottet pågår och följs upp månadsvis. Enligt nuvarande tidplan och prognos för 2025 förväntas kostnaderna kunna hanteras inom befintlig nivå av årsbudget kommande år.

Medicinskt material

Snabb medicinsk utveckling innebär en stor patientnytta men också en hög kostnadsutveckling. Förutom detta har den höga inflationen påverkat med stigande priser för produktionsmaterial. Köp utanför avtal, avtal som löpt ut och nya EU-regler påverkar också kostnaderna negativt. Ökat samarbete mellan verksamhet och upphandling. Genomgång av förpackningsstorlek för att minska kassering är några aktiviteter för att få ner kostnadsnivån.

Administration

Regionen har ett uppdraget att minska administration motsvarande 100 miljoner kronor tom juni 2024. Inom Regionstyrelsens verksamheter redovisar staberna att reduceringar av tjänster kommer att vara uppfyllt tom juni. Digitalisering och Service gör bedömningen att konsultväxlingar och effektiviseringar ska ge full effekt först från och med kvartal 3, mätt i tjänster. Hälso- och sjukvårdsnämnden har genomfört 82 procent av uppdraget efter första tertialet vilket innebär en reducering av 58 tjänster. Bedömningen är att full effekt på 70 tjänster uppnås tom juni. Regionala utvecklingsförvaltningen gör bedömningen att uppdraget är genomfört. Den förväntade ekonomiska effekten på 100 miljoner kronor bedöms inte kunna uppnås under 2024 då många anställningar/konsulter avslutats under början av året och inte får full årseffekt förrän senare.

Utomlänsvård

Trenden är att kostnaderna för utomlänsvård ökar. Kostnaderna 2022 var 266 miljoner kronor och för senaste 12 månaders perioden (maj 2023-april 2024) är kostnaden 365 miljoner kronor en ökning med 37 procent. Ökade efterfrågan på vård och förändrad produktion med reducerade vårdplatser har resulterat i ökade kostnader. Arbete pågår med rekrytering av personal till vårdavdelningarna så att fler vårdplatser kan öppnas.

Hyrpersonal

Kostnaderna för hyrpersonal är 107 miljoner kronor första tertialet. Det är 15 miljoner kronor mer än 2023 samma period vilket motsvarar en ökning på 16 procent. Merkostnaden för att ha hyrpersonal istället för egen personal bedöms till 50 procent vilket innebär en merkostnad på 54 miljoner kronor första tertialet.

Sveriges kommuner och regioners indikator som mäter kostnad för hyrpersonal i förhållande till kostnad för

egen anställd personal ligger för regionen på 4,8 procent för senaste 12-månadersperioden och ökar över tid. Primärvården ligger på 17 procent och sjukhusvården på 2,9 procent. Riktmärket är 2 procent. Primärvården har svårt att bemanna med egen personal, främst när det gäller läkare i inlandet och i Skellefteåområdet. Som ett led i att minska användningen av hyrbemanning har regionerna genomfört en nationell upphandling. Det nya avtalet innehåller gemensamma och tydligare krav när det gäller både kvalitet, kompetens och kostnader. Region Västerbotten började tillämpa det nya avtalet den 1 april så ännu har ingen effekt kunna mätas.

Ej finansierade aktiviteter

Hälso och sjukvården har identifierat att det i verksamheten finns beslutade aktiviteter som inte har finansiering. Det i kombination med ökade kostnader har haft negativ effekt på nämndens budgetavvikelse. I mars uppmanades verksamheten att ta fram ytterligare åtgärder för att bromsa denna negativa utveckling.

Kollektivtrafik

Kollektivtrafikbolagen Norrtåg och Länstrafikens budgeterade behov av driftbidrag uppgick vid årets början till 36 miljoner kronor mer än vad Region Västerbotten hade utrymme att budgetera för. Länstrafiken inkom dock med en ny kraftigt förbättrad årsprognos i februari. Det som främst påverkat Länstrafikens nya årsprognos är utvecklingen av drivmedelspriserna i år som var svåra att förutse.

4.2 Prognos för verksamhetens nettokostnader

Prognosticerat budgetunderskott för verksamhetens nettokostnader efter första tertialet är 732 miljoner kronor. Regionstyrelsen, Hälso- och sjukvårdsnämnden och Regionala utvecklingsnämnden gör alla bedömningen att de inte kommer att hålla sin budget 2024.

Regionstyrelsen

Årsprognos för Regionstyrelsen är en negativ budgetavvikelse på 111 miljoner kronor. Den negativa prognosen förklaras främst av höga kostnader för införande och drift av vårdinformationsstödet Cosmic samt ökade pensionskostnader.

Prognosen för Primärvård beställning är ett överskott på 40 miljoner kronor, främst på grund av lägre rörliga ersättningar än plan. Tandvård beställning prognosticerar ett budgetöverskott på 8 miljoner kronor.

För Digitalisering och Service prognosticeras totalt ett underskott mot budget på 100 miljoner kronor. Underskottet förklaras i huvudsak av framdriften i FVIS-programmet samt förvaltningskostnader kopplade till Cosmic.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Årsprognos för Hälso- och sjukvårdsnämnden bedöms till ett underskott mot budget på 600 miljoner kronor.

Verksamhetens framtagna åtgärdsplaner inför året bedöms inte som tillräckliga och uppdrag har därför i mars lämnats till verksamheten att ta fram ytterligare åtgärder inklusive eventuella utbudsbegränsningar. Prognosen innefattar att verksamhetens åtgärdsplaner, nya planer samt eventuella utbudsbegränsningar ska ge ekonomisk effekt under hösten. I prognosen ingår också ett tillskott på 166 miljoner kronor som förstärker det befintliga sektors bidraget. Det är ett tillskott som är tillfälligt för 2024.

Hälso- och sjukvårdsnämnden kommer därför i samband med fastställande av tertialrapport per april uppmärksamma regionfullmäktige på att nämnden inte klarar uppdraget inom angivna ekonomiska ramar.

Regionala utvecklingsnämnden

Årsprognos för Regionala utvecklingsnämnden är ett budgetunderskott på 21 miljoner kronor. Den negativa budgetavvikelsen förklaras i sin helhet av kollektivtrafikverksamheten. För övrig verksamhet prognosticeras ett utfall i enlighet med budget.

Folkhögskolestyrelsen

Årsprognosen för Folkhögskolestyrelsen är en budget i balans dock med några utmaningar. Personalomställningen kan komma att påverka budgeten och nämnden ser dessutom att de går mot ett mer ekonomiskt utmanande läge på grund av minskade bidrag.

Patientnämnden

Prognos för 2024 är att Patientnämnden kommer att redovisa ett resultat i balans. Vissa sparåtgärder kan

behöva vidtas.

Budgetavvikelse (Mkr) per april 2024 Verksamhetens nettokostnader	Utfall 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Årsprognos 2024
Regionstyrelsen	-1 361	-1 301	-60	-111
Hälso- o sjukvårdsnämnden	-2 567	-2 224	-343	-600
Regionala utvecklingsnämnden	-143	-143	1	-21
Folkhögskolestyrelsen	-4	-5	1	0
Patientnämnden	-2	-2	0	0
Revision	-2	-3	0	0
Totalt Region Västerbotten	-4 079	-3 678	-401	-732

5 Investeringsredovisning

Investeringar 2024, Mkr	Utfall ack april 2024	Prognos 2024	Årsbudget 2024	Prognos avvikelse
Fastighet	207	714	648	-66
MT	14	175	175	0
IT	20	70	70	0
Hjälpmedel	10	32	32	0
Verksamhetsservice	0	4	4	0
Regional utveckling	1	1	1	0
Totalt	252	996	930	-66

Investeringsverksamheten inom Region Västerbotten är uppdelad i investeringsområdena Fastighet, Medicinsk teknik, IT, Verksamhetsservice, Hjälpmedel och Regional utveckling. Totalt investeringsutfall för Region Västerbotten uppgick efter första tertialet till 252 miljoner kronor. Prognosen för året uppgår till 996 miljoner kronor vilket innebär en negativ avvikelse med 66 miljoner kronor i jämförelse med årsbudget och hänförs till investeringsområde Fastighet.

Investeringar i Fastigheter visar på en negativ avvikelse på 66 miljoner kronor i jämförelse med budget för år 2024. Avvikelsen härleds främst till tidsförskjutningar från föregående år och till viss del prognosökningar i pågående projekt. Aktuell prognos innefattar vissa osäkerheter där exempelvis bygglov och kommande beslut kan komma att påverka prognosen för året.

Inom investeringsområde för medicinteknisk utrustning påtalas fortsatt osäkerheter hänförliga till handläggnings- och leveranstider. Trots ett relativt lågt utfall i förhållande till budget noteras en årsprognos i enlighet med budget.

Investeringsutgifterna i IT ligger enligt plan och prognosen för året är ett utfall i enlighet med budget. Dock återfinns osäkerhet kring tidplanen för Mobilt företagsnät, som utgör 30 miljoner kronor utav årets planerade investeringar. Effekten för innevarande årsprognos kommer tydliggöras i kommande rapporteringar.

Investeringsområdena hjälpmedel, verksamhetsservice och regional utveckling, följer plan och det prognosticeras ingen avvikelse för året

Investeringar inom Fastighet

På Norrlands universitetssjukhus har flera byggprojekt startats upp och andra håller på att färdigställas. Nya psykiatribyggnaden är i ett slutskede med den sista dokumentationen samt avslutande markarbeten. Uppbyggnad pågår på samtliga våningar som skall renoveras i byggnad 10 CDE, byggnad 4 och byggnad 2. Förlossningen har precis flyttat tillbaka till anpassade lokaler och nu kommer våning efter våning att färdigställas. Nytt lab-hus vid 6 blocket, på norra delen av sjukhuset är uppstartat. Förstudie pågår för att landa omfattning, tidplan och ekonomi.

På Skellefteå sjukhus har Centrum för obstetrik och gynekologi flyttat in i renoverade lokaler. Utvändiga ombyggnationer av byggnad 105 och 106 avseende tak med solceller pågår. Nytt parkeringshus väntar på bygglov och kommer startas så fort bygglovet godkänns. Vårdbyggnad Skellefteå etapp 0 pågår och förstudien är nu färdigställd. Nästa steg är att ta fram en programhandling för att kunna fastställa beslut för vad de nya fastigheterna skall innehålla, detta kommer att pågå till mitten av 2025. Detta arbete pågår för fullt tillsammans med samverkansentreprenör. Verksamhetsplanering fortgår för att säkra behov och flöden på sjukhusområdet.

På Lycksele lasarett är byggnad 120, även kallad Länken, inflyttad och klar där röntgen och Lab fått nya lokaler avslutande markarbeten samt konst kvarstår. Ombyggnationer för UVA genomförs i byggnad 101. Projektet byggnad 104 Byte Tak och ventilation pågår.

I Södra Lapplands externa lokaler genomförs anpassningar i Åsele sjukstuga, Ammarnäs och Risbäck.

Arbetet med en ny HC tillsammans med Dorotea kommun är i nästa fas och håller nu på att upphandlas.

För externa kustnära lokaler bereds framtida behov för Vindelns folkhögskola där ombyggnationer av kök och energiåtgärder påbörjats. Fastighetsåtgärder pågår i Hörnefors HC och Vindelns HC.

Investeringar inom Medicinsk teknik

Region Västerbotten har under tertial 1 genomfört ett femtiotal separata investeringsärenden i medicinteknisk utrustning fördelat på 3 olika enheter runt om i länet. Investeringarna har främst bestått av ersättningar, men även en del investeringar i ny teknik eller expansioner har genomförts.

I Investeringsverksamheten präglas av viss osäkerhet främst beroende på långa handläggnings- och leveranstider. Även det allmänna världsläget, med halvledarbrist, produktionsstörningar och höjda prisnivåer påverkar investeringstakten.

Nedan ett axplock av första tertialets investeringar i MT-utrustning:

- Centrum för anestesi, operation och intensivvård Västerbotten har investerat i nya mobila operationsbord, värmeskåp samt ny IVA-säng
- Bild- och funktionsmedicin har bland annat ersatt ett röntgensystem i Lycksele
- Kirurgcentrum har bland annat investerat i ny endoskopirengöringsutrustning
- Laboratoriemedicin har investerat i nya pipetrobotar samt dehydreringsutrustning
- Ögonkliniken har investerat i optisk koherenstomografiutrustning (OCT) men även ny Pentacam samt kryoapparat
- Hjärtcentrum har investerat i ny ultraljudsmaskin medan Centrum för obstetrik och gynekologi har köpt ett nytt kolposkop samt ersatt ett akutbord
- Länets tandvårdskliniker har ersatt ett antal dentala behandlingsstolar

Investeringar inom IT

Reinvestering i nätverksinfrastrukturen har genomförts med fokus på säkerhet och robusthet. Inom centrala komponenter har reinvestering gjorts inom server- och lagringsplattformarna samt säkerhet för att möta såväl verksamhetens ökade behov som det förändrade världsläget. Förutom investeringar i infrastruktur har det under år 2024 även investerats i olika systemstöd.